

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. hare Excellentie mw. K. Van Gennip
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Ingediend via internet:

<https://www.internetconsultatie.nl/maatwerkbijterugvordering/reageren/2>

Betreft: Reactie Wet maatwerk bij terugvordering

Ons Kenmerk: OMJ/MIC 329-0407

Den Haag, 25 april 2022

Geachte mevrouw Van Gennip,

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) heeft met belangstelling kennisgenomen van het Initiatiefwetsvoorstel 'Maatwerk bij terugvordering' en juicht toe dat de mogelijkheid tot het toepassen van uitzonderingscriteria wordt verruimd indien er een wettelijke verplichting tot terugvordering bestaat.

Inleiding:

De KBvG is van mening dat deze initiatiefwet een waardevolle mogelijkheid biedt voor gemeenten en uitvoeringsorganisaties om maatwerk te leveren ten aanzien van de terugvordering van teveel ontvangen uitkeringen of andere gelden. Zo wordt bijvoorbeeld voorgesteld om een zin toe te voegen aan artikel 60, vierde lid, van de Participatiewet waardoor afgezien zal kunnen worden van het verrekenen van een bestuurlijke boete indien deze verrekening tot - kort gezegd - onaanvaardbare resultaten zou leiden.

Wat opvalt is dat in hetzelfde artikel, lid 6, geen voorstellen worden gedaan om ook de beslagvrije voet verplicht van toepassing te verklaren bij invordering van kosten van bijstand en de bestuurlijke boete bij dwangbevel. Mede gezien de in het kader van dit initiatiefwetsvoorstel geuite intentie om schrijnende situaties te voorkomen ten aanzien van het terugvorderingsbeleid, zou dit laatste naar de mening van de KBvG een welkome toevoeging zijn.

Artikel 60 lid 6 Participatiewet:

Artikel 60 lid 6 van de Participatiewet luidt thans:

'Zolang de belanghebbende de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid en de artikelen 18a, achtste lid, en 47g, achtste lid, niet of niet behoorlijk nakomt:

a. is het college, in afwijking van artikel 4.93, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bevoegd tot verrekening voor zover beslag op de vordering van de schuldeiser nietig zou zijn;

b. geldt de beslagvrije voet, bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, in afwijking van artikel 4:116 van de Algemene wet bestuursrecht, niet bij invordering van kosten van bijstand en de bestuurlijke boete bij dwangbevel.'

Ook in andere wetten wordt op gelijksoortige wijze het verplichtende karakter van de beslagvrije voetregeling buiten toepassing verklaard bij de terugvordering van uitkeringen, boetes en andere bedragen door uitvoeringsorganen. Dergelijke bepalingen zijn te vinden in de navolgende artikelen:

- Artikel 17g lid 5 Algemene Kinderbijslagwet (AKW)
- Artikel 45 lid 5 Algemene nabestaandenwet (Anw)
- Artikel 17i lid 5 Algemene Ouderdomswet (AOW)
- Artikel 14g lid 5 Toeslagenwet (TW)
- Artikel 27g lid 5 Werkloosheidswet (WW)
- Artikel 54 lid 5 Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (Waz)
- Artikel 3:43 lid 5 Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)
- Artikel 28 lid 6 Wet inkomstenvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Artikel 28 lid 6 Wet inkomstenvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Artikel 24 lid 5 Wet inkomstenvoorziening oudere werklozen (IOW)
- Artikel 29g lid 5 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
- Artikel 96 lid 5 Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
- Artikel 45g lid 5 Ziektewet (ZW)
- Artikel 6f lid 5 Remigratiewet

De KBvG is van mening dat voornoemde bepalingen niet in de huidige vorm in stand kunnen blijven. Hiermee wordt immers een niet te rechtvaardigen inbreuk gemaakt op de beslagvrijevoetregeling.

Beslagvrijevoetregeling:

Per 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging beslagvrijevoet in werking getreden. Het doel van deze wet is om, beter dan voorheen, te garanderen dat een schuldenaar te allen tijde (bij zowel beslag als verrekening) in staat blijft om in zijn minimale levensbehoeften te kunnen blijven voldoen. Hiertoe is een uitgebreid juridisch kader tot stand gekomen en zijn verschillende 'rekentools' gerealiseerd die het mogelijk maken om feitelijk uitvoering te kunnen geven aan het waarborgen van het bestaansminimum.

Gezien vanuit de gedachte dat de beslagvrije voet een bestaansminimum moet garanderen, is het moeilijk voorstelbaar dat artikel 60 lid 6 van de Participatiewet, en overige voornoemde bepalingen met gelijke strekking, in stand blijven. Deze bepalingen bieden immers de ruimte om de beslagvrije voetregeling geheel ter zijde te schuiven.

Deze bepalingen bieden feitelijk een sanctie op het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichtingen tot het verstrekken van inlichtingen zoals die onder meer in de artikelen 18a lid 8 en 47g lid 8 van de Participatiewet zijn genoemd. Hoewel de KBvG uiteraard van mening is dat (wettelijke) verplichtingen nagekomen dienen te worden en dat sanctionering op zijn plaats kan zijn wanneer dit niet of niet behoorlijk gebeurt, acht de KBvG het niet verdedigbaar dat dit leidt tot het bewust wegnemen van zelfs de minimale levensbehoeften van een belanghebbende.

Tot slot

Mocht u daar prijs op stellen, dan is de KBvG uiteraard ten zeerste bereid om een nadere toelichting te geven op bovenstaande punten.

Wij geven toestemming om dit advies, of delen daarvan, openbaar te maken.

Hoogachtend,

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

Mr. O.M. Jans, bestuurslid